

De Liefde komt als felle bliksemstralen.
De Vriendschap als het scheem'rend avondlicht;
De Liefde stelt haar eischen perk noch palen,
De Vriendschap offert als haar liefste plicht.

Maar driewerf zalig, driewerf rijk te noemen
Het hart dat Liefde en Vriendschap kennen leert,
En waar de gloed der roos zoo hoog te roemen,
Der lirie zachten glans niet heeft geweerd.

Naar E. GEIBEL.

H. RIEMENS.

VAN BOEKEN.

De Slotvrouw van Westwoude door
A. van Hoogstraten-Schoch. Uitgave van
J. H. Kok te Kampen.

Tegen den stroom op door Jo van
Ammers-Küller. Uitgave van H. D. Tjeenk
Willink & Zoon te Haarlem.

Twee meisjesboeken.

Mevrouw Van Hoogstraten—Schoch is een christelijke schrijfster en dus — als we haar boek openslaan, voelen we ons dadelijk thuis en straks knikken we *hier* een bekende toe en zeggen *daar*: Goed zoo, Bellefleurtje.

Ja, in zóóverre is het met het boek van mevrouw Van Hoogstraten-Schoch héél goed in orde.

Maar — — —

In Westwoude komt een zuster, want de freule van 't kasteel wil het zoo en, als 't niet hooger of lager wil, en de kerkeraad van de zuster niets hebben moet, vormt zij met dominee en dokter een comité en brengt ze alles in orde.

De zuster komt alzo en — brengt óók alles in orde. Neen, maar, het gaat van een leien dakje. De dorpsmensen willen over 't algemeen eerst niet veel van haar weten, maar, jawel, straks zijn ze geheel omgekeerd en is de zuster alles en nog wat.

Harmen Knap bezorgt ze zooveel geld, als hij hebben moet, om zijn pacht te kunnen betalen; de kruidenier Wouterse helpt ze bijna of geheel aan een vrouw, de dokter wordt verliefd op haar en door haar invloed wordt het hart van de slotvrouw van Westwoude verzacht. Alles komt in dit boek terecht.

Eertijds heeft de zuster hem, dien ze liefhad, van zich laten gaan, omdat hij met haar niet eens geestes was. Maar nu, in Westwoude, komt hij, veranderd, terug. Hij, de neef van de slotvrouw, wordt straks haar erfgenaam en de zuster — wel, die wordt de nieuwe slotvrouw.

Wat heeft nu mevrouw Van Hoogstraten—Schoch met dit boek willen bereiken?

Heeft ze willen aantoonen, hoe mooi en hoe heerlijk het werk van zoo'n zuster wel is, en hoe ook de grootste vooroordeelen door liefdevollen arbeid kunnen worden overwonnen?

Dan is zij zeer zeker niet geslaagd. Want zooals zij het leven geeft, is het niet. Het gaat niet zoo gemakkelijk, diepgewortelde vooroordeelen te overwinnen.

Zulk een zuster als de zuster in dit boek, is er ook

niet. Neen, dat is geen mensch van vleesch en bloed, dat is een mensch, zooals mevrouw Van Hoogstraten—Schoch zich er een *bedacht* heeft.

„Maar — mijn voorwoord”, zal de schrijfster zeggen. Juist, mevrouw, uw voorwoord.

U hebt alleen maar de bedoeling, iets te vertellen, zegt u.

Alsof dat een kleinigheid ware!

Als een auteur *vertelt*, (en daar verstaan wij onder het uitbeelden van een stuk leven) vinden we dat heel, héél veel en iets anders verlangen we niet.

Maar dan moet die vertelling ook waar zijn: d.w.z. ze moet ons als waar aandoen en wij moeten onder het lezen niet telkens de gedachte krijgen: Daar is nu niets van aan; dat kan onmogelijk.

Veel te vaak doet mevrouw Van Hoogstraten—Schoch de menschen spreken en handelen, zooals zij ze wil laten spreken en handelen.

Zij heeft het leven niet met liefdevolle oogen waargenomen, in zich opgenomen; zij heeft het leven van de menschen in haar boek niet zelf doorleefd; haar verhaal is een bedenksel en niets meer, en, als we 't boek gelezen hebben, slaan we 't dicht en zeggen we. Nou, 't doet me toch plezier, dat het met die zuster zoo goed is afgelopen. En daarmee is dan ook alles gezegd.

En dat is heel, héél jammer, want mevrouw Van Hoogstraten—Schoch zou een heel goed schrijfster kunnen zijn, als ze 't zich zelf maar niet zoo gemakkelijk maakte.

Daar staat zooveel moois in haar boek.

Bellefleurtje, nou, die is miks en de freule ook niet; maar de bijfiguren! Wouterse en Harmen Knap en al de dorpsmensen, zie, *die* leven en *die* spreken en handelen natuurlijk.

Had mevrouw Van Hoogstraten—Schoch ons een verhaal gegeven alleen van die eenvoudige dorpsmensen, we waren haar dankbaar geweest.

Maar nu komt die freule met die zuster het spel bederven!

Wat is dat voor een ameublement in het zustershuis? De freule had het hier en daar bij de boeren opgekocht. Ziezoo, klaar. Antieke meubelen, nietwaar? Maar wil mevrouw Van Hoogstraten—Schoch dat bij elkaar geraapte stelletje eens bekijken? En wil ze ons dan eens vertellen, hoe al die meubelen tot één lief geheel samen te voegen zijn?

Waarom moet Bellefleurtje, die toch zelf niet onbemiddeld is, het geld voor Harmen Knap aan de freule vragen?

We moeten kort zijn en kunnen dus niet op al de onwaarschijnlijkheden in dit boek wijzen.

Taal en stijl konden ook beter verzorgd zijn.

Wie echter een prettig boek wil lezen, wie een paar aangename oogenblikken wil doorbrengen, neme dit boek ter hand. De dialoog is hier en daar uitstekend en de tekening van de kerkeraadsvergadering belooft de moeite van het lezen reeds dubbel.

Daarbij, we zeiden het reeds, dit boek is een christelijk boek.

Dat kunnen we van „Tegen den stroom op” niet zeggen.

K.

(Wordt vervolgd.)

De macht en de glorie, waarvan zij genoten en waarvan zij nog meer droomden, was in één slag vernietigd.

Zij waren weer even arm, als toen zij den voet in Frankrijk aan wal zetten. Zelfs moest Letizia al heel gauw weer om ondersteuning bij de stedelijke regeering van Marseille aankloppen.

(Wordt vervolgd).

C. A. K.

HET VERLANGEN.

Ik ben nog maar een vreemde geur,
Die door de hooge luchten vliegt,
Vogel in hemels nest gewiegd,
Die nederdaalt in schemers treur.
Ik ben een wonderzoet geneur
Dat men aldoor en zachtjes kweelt,
Versleten droefheid, die verveelt
Hooft men ze zingen aan de deur.
En plotsling stort ik mij in 't bloed
En woel en wentel door het hart,
En stijg de lippen toe als gloed,
En maak de handen koud, verward.
En weet niet wat ik worden wil,
Of hemelvreugd, of hellepijn.
Dan rijst ik boven alls: stil,
En ben: de wensch bemind te zijn.

WILLEM DE MÉRODE.

VAN BOEKEN.

De Slotvrouw van Westwoude door A. van Hoogstraten-Schoch. Uitgave van J. H. Kok te Kampen.

Tegen den stroom op door Jo van Ammers-Küller. Uitgave van H. D. Tjeenk Willink & Zoon te Haarlem.

II.

Een christelijk schrijfster behoeft in haar boek niet telkens en telkens een klein leekepreekje te houden. Heelemaal niet. Dat doet mevrouw Van Hoogstraten—Schoch ook niet en toch is haar boek een echt christelijk boek. Het Christendom moet er niet opgeplakt zijn, maar het moet er *in* zitten en een christelijk schrijfster, levend uit haar christelijk levensbeginsel, moet als vanzelf, ongedwongen, zonder dat zij het er om doet, ook in haar boek laten uitkomen het beginsel, waaruit zij leeft. Als *christelijk* boek nu bevelen wij „De slotvrouw van Westwoude” van ganscher harte aan.

Als zoodanig kunnen we echter „Tegen den Stroom op” niet aanbevelen, want christelijk is het niet, integendeel. Van de hoogste belangen van een arme menschenziel wordt opzettelijk gezwegen, van een strijden tegen de zonde wordt niet gesproken.

Aafke, een bakkersdochter, is, als 't er op aankomt, toch maar een zelfzuchtig wezentje.

Na den dood van haar vader moet zij haar eigen weg zoeken, en dat doet zij dan ook, flink en handig. 't Vooruitkomen in de wereld is haar ideaal; iets hoogers kent zij niet.

Zij schaamt zich voor haar armoede; ziet hoog op tegen den rijkdom. Zooals zij, als kind, afgunstig, tuurt naar het groote heerenhuis, zoo kijkt zij later, groot geworden, afgunstig naar allen, die 't beter hebben als zij.

't Gelukt haar straks, een goede betrekking te krijgen; 't meisje uit het heerenhuis van vroeger weet zij te helpen en 't slot van 't boek doet ons vermoeden, dat zij de vrouw zal worden van een ongelukkig man.

Toch wel onzelfzuchtig, nietwaar? Neen, zeker niet, want Aafke meent in dit huwelijk haar geluk te vinden. Ook zóó is 't haar nog om zichzelf te doen.

Zeker, zoo wil de schrijfster het ons niet doen gelooven, maar zoo *voelen* wij het.

Daar komt bij, dat mevrouw van Ammers—Küller in haar boek toestanden teekent, waarmee wij onze jonge meisjes 't liefst maar geen kennis willen laten maken. En waarom moeten er vloeken in „Tegen den Stroom op” voorkomen?

Zou het niet goed zijn, dat mevrouw Van Ammers—Küller ook eens rekening ging houden met onze *christelijke* jonge meisjes?

't Spijt ons, dat wij dit boek ter lezing niet kunnen aanbevelen. 't Staat litterair zooveel hooger als het boek van mevrouw Van Hoogstraten—Schoch.

De handelende personen in „Tegen den Stroom op” zijn werkelijk *menschen*, die spreken en doen naar eigen aard en aanleg. Wat denkt ge b.v. van het bakkerskind, dat met een pop doet, zooals zij moeder met het kleine broertje heeft zien doen?

Hoor maar eens. De pop moet slapen.

„Het slapen lukte niet dadelijk. De zuigeling moest, na even te hebben neergelegen, nogmaals opgetild, gestust, gewiegd, en eerst na lang zorgen bleek hij te willen slapen, werden de gordijntjes dichtgetrokken, het dekentje nog eens zorgvuldig ingestopt.

„Als-ie nou maar doorzet”, zei Aafke met den voldanen en opgeluchten glimlach, waarmee moeder zich op zulk een oogenblik af kon wenden van Daantjes wieg.”

Kostelijk, nietwaar?

Zoo goed is dit boek echter niet altijd.

Soms laat de schrijfster Aafke iets zien, wat ze *als kind* zeker niet gezien heeft. Zoo komt Aafke *als kind* bij het groote heerenhuis. En dan heet het:

„Reeds waren er op het grijs-steenen terras bonte kussens op de witgelakte stoelen te onderscheiden, evenals een kleurig bloempatroon op de dunne gordijnen, die zacht deinden voor de wijdropengeslagen vensters. Weliswaar verloor het huis, van dichterbij gezien, wat van zijn sprookjestoover, nu twee der vensters in den zijvleugel tot de keuken bleken te behooren en voor één er van dikke Jans uit een kopje slurpte, met een grooten bril op haar gedeukten neus en den halsboord van 'r blauwe japon voor de hitte wat opengezet; doch aan de andere zij, onder het schemerverwul van de marqui-

se, klonken gedempte stemmen en tinkelde zacht geluid, zoodat Aafke hardnekkig haar aandacht afhield van het keukenraam en een wrok hield tegen Jans, die daar in de betooverde wereld als een onbeschaamde indringster zat."

Is dat nu kinderlijk? Die „wrok" vooral is een bedenksel van de schrijfster. En van dat moois is er meer in dit boek. Ook slepen de zinnen zich soms zoo langzaam en zwaar voort, dat je er ongeduldig bij wordt.

Toch — dit boek staat litterair hooger als dat van mevrouw Van Hoogstraten—Schoch. Al kunnen we het ook niet ter lezing aanbevelen, ja, al zouden we tegen de lezing door jonge meisjes ernstige bezwaren hebben, het moge onze christelijke schrijfsters leeren, natuurlijk te zijn en het leven niet te *dwingen* naar eigen zin en verlangen.

Slechts de liefdevolle en nauwkeurige waarneming van het groote menschenleven kan óók een boek voor jonge meisjes maken tot wat het wezen moet. K.

HANDWERKEN.

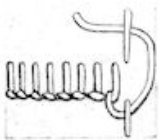
RANDJES VOOR BLOUSES, JAPONNEN ENZ.

't Schijnt dat tegenwoordig het handwerk weer in eere komt, niet alleen voor kussens, kledjes enz., doch ook ter versiering van kledingstukken.

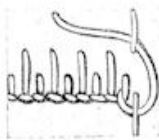
De nieuwste modeplaten brachten ons veel afbeeldingen van linnen en voile blouses en japonnen, rijk met randen in kruissteek-borduurwerk versierd.

Niet ieder jong meisje kan den tijd vinden, om zoo veel arbeid aan een blouse te besteden.

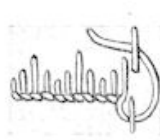
Ook met eenvoudiger randjes, voornamelijk ter afwerking van kragen en manchetten, en ook wel aangebracht aan de onderrand van de, zoo zeer in de mode zijnde, schootblouses, bereikt men reeds een zeer aardig effect. Hoofdzaak zijn net, regelmatig werk en een aangename kleurencombinatie. Bij effen stoffen is men, wat de kleur van het borduur-materiaal aangaat, tamelijk vrij; bij bewerkte katoentjes of geborduurde of bedrukte voiles en mouselines neemt men de borduurzijde in overeenstemming met de kleur van het ingewerkte patroon.

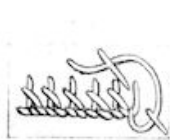
I.

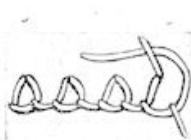
II.

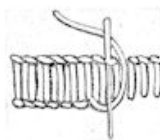
III.

IV.

V.

VI.

Wat nu de randjes aangaat: No. 1 is de gewone festoneersteek, op regelmatige afstanden gewerkt, en de Nos. 2 tot 6 zijn variatie's hierop. Een beschrijving lijkt mij niet noodig; de afbeeldingen spreken voor zich-zelf.

Alleen nog enkele algemeene opmerkingen.

Dient het randje ter afwerking van een dubbele kraag, dan rijgt men de beide kraagdeelen, na ze van een even breede inslag voorzien te hebben, precies op elkaar, festonneert goed door en door en verwijdert na afloop van het werk de rijgdraad. Eerst doorstikken is dan niet noodig en staat ook minder mooi. Moet men een enkele stof afwerken, dan slaat men deze ongeveer een halve cM. naar binnen om, bevestigt deze inslag door rijgsteken, festonneert en verwijdert hierna weer de rijgdraden. Wordt het feston echter aangebracht op een plaats, die bij het uit- en aantrekken veel te lijden heeft of gemakkelijk zou uitrekken, dan doet men beter de stof, vóór men festonneert, van een smal belegselsel te voorzien.

Misschien komt dit artikeltje voor de eigen zomer-toiletjes te laat, doch dan is er allicht nog wel een kleintje in de familie, die een nieuw jurkje noodig heeft. Als groote zus nu eens de jurk voor kleine zus netjes borduurt, denk ik dat moeder wel blij kijken zal. En dat is toch zeker ook heel wat waard?

J. M. W.-W.

EN BIJ ONS?

In de dagen, toen stroomden vluchtelingen ons land binnenkwamen, is er wel gezegd, dat de verwoeste plaatsen uitmuntten door goddeloosheid en losbandigheid.

Of het waar was?

Beter dan te trachten deze vraag te beantwoorden is het zeker, in eigen land en in eigen omgeving, ja in eigen huis rond te zien, en ons-zelf af te vragen, of wij zoo veel beter zijn dan die zwaar-getroffenen.

En dan wil ik nu in 't bijzonder één punt, dat vooral onze vrouwen en meisjes aangaat, hier even aanroeren.

Ik bedoel: de tegenwoordige vrouwenkleding.

't Is zeker, dat wij allen in een bepaalde mate onderworpen zijn aan de mode. En indien wij ons niet tot in zekeren graad onderwerpen, we zouden ons bespottelijk maken en juist door ons ingaan tegen de mode stof geven tot gepraat.

Maar christen-vrouwen en christen-meisjes mogen zich nooit laten maken tot slavinnen van de mode.

En dat vooral niet, wanneer deze een los, ja, een onzedelijk karakter vertoont, zooals dat in onzen tijd het geval is.

Want ge moet niet meenen, dat de mode uitgedacht wordt op de ateliers van de groote mode-zaken, en verder met den tijdgeest niets te maken heeft. Wanneer er geen aanpassing is, neemt een bepaalde mode niet op en verdwijnt vanzelf weer.

Wanneer het karakter van onzen tijd streng-degelyk en ingetogen zedig was geweest, zouden we nooit de